

ریز مغذی ها و درشت مغذی های خاک و محصول زراعی گندم در شهرستان های اهواز و باویثریا غزلی زاده^۱، فاطمه راست منش^۲، علیرضا زراسوندی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زمین شناسی زیست محیطی، دانشگاه شهید چمران اهواز

۲- استادیار گروه زمین شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

۳- استاد گروه زمین شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده

این تحقیق به منظور تعیین غلظت عناصر ریز مغذی (Fe, Zn, Cu, Mn) و درشت مغذی (P, K) در خاک و محصول زراعی گندم انجام گردید. همزمان با فصل برداشت، نمونه برداری خاک (۰-۲۰ cm) و گندم از ۷ مزرعه در شهرستان های اهواز و باوی انجام، و غلظت عناصر در خاک توسط ICP-OES و در گندم توسط ICP-MS تعیین شد. به منظور بررسی زیست دسترس پذیری عناصر، شاخص زیست انباشت (BCF)، و تعیین میزان جذب روزانه عناصر در گروه سنی بزرگسال شاخص جذب روزانه (DI)، محاسبه گردید. نتایج نشان می دهد که غلظت عناصر آهن، روی، مس و منگنز در نمونه خاک از مقادیر نرمال جهانی پایین تر است. همچنین نتایج حاصل از شاخص زیست انباشت نشان می دهد که زیست دسترس پذیری عناصر به صورت $p > Zn > k > Cu > Mn > Fe$ می باشد. ضریب همبستگی پیرسون نشان می دهد که بین آهن، مس و منگنز در سطح ۰/۰۱، همچنین بین روی با مس ($r=0/828$) و پتاسیم ($r=0/888$) همبستگی مثبت قابل توجهی وجود دارد. نتایج حاصل از شاخص جذب روزانه نشان می دهد که مقادیر جذب روزانه (DI) تمام عناصر بالاتر از میزان توصیه شده (RDI) توسط استانداردهای جهانی است، به جز آهن برای زنان، و پتاسیم برای زنان و مردان پایین تر از میزان توصیه شده است.

واژگان کلیدی: عناصر مغذی، خاک، گندم، جذب روزانه